СССД 50 ЙИЛ

ДЎСТЛИГИМИЗ КУЧ-ҚУДРАТИМИЗ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-йил чиқиши — № 82 (4541). | 26 апрель, 1972 йил, | ЧОРШАНБА | Баҳоси 2 тийин.

Тошкент кабель заводида тайёрланаётган турли хил кабель маҳсулотлари Иттифоқимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам ном қозонган. Шунинг учун корхона мижозлари сони йил сайин ошиб бормоқда. Коллективни кўпмиллатли интернационал оила десак ҳам бўлади. Бу ерда йигирмадан ортиқ миллат вакиллари бир оға-инидек елкама-елка туриб меҳнат қилмоқдалар, корхона шуҳратини оширмоқдалар. Суратда: 20-цех ишчиларидан бир группасини кўриб турибсиз.

А. Абалян фотоси.

БУЮК ҚАРДОШЛИК

Дўстлик ва тенглик, қардошлик ва тинчлик, ҳамжиҳатлик ва аҳиллик— меҳнаткаш халқларнинг асрлардан-асрга, авлодлардан-авлодга ўтиб келган эзгу орзуси эди. Инсоният тарихининг социализмдан олдинги ҳамма ижтимоий формацияларида у фақат орзу бўлиб қолаберди. Россия осмонида Октябрь қуёши балқиб чиқди-ю, бу асрий орзулар ҳаётий ҳақиқатга айланди. Улуғ Ленин асос солган, раҳнамолик қилган Коммунистик партия собиқ чоризм исканжасида қолиб келган барча миллат ва элатларни озодлик шиори остида ягона иттифоққа бирлаштирди, кўпмиллатли халқларнинг тенглик, мустақиллик, биродарлик принциплари заминидаги ягона оиласи қарор топди.

СССР халқларининг буюк дўстлиги ва ҳамкорлиги оғир синовлардан ўтди. Бу дўстлик гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши оловларида тобланди, халқимизнинг социалистик ва коммунистик жамият қуриш учун олиб борган курашларида чиниқди, мустаҳкам илдиз отди. Бу дўстлик қанчадан-қанча тўкилган муқаддас қонлар эвазига келгани, Ватанимиз халқларининг туб манфаатларини ифодалагани, орзу-умидларимизнинг маъноси, ҳаётимиз мазмуни, порлоқ жамият қуриш йўлида биргаликдаги курашимизда қудратли куч бўлгани учун ҳам биз уни ардоқлаймиз, кўз қорачиғидай асраймиз, фидокорона меҳнатимиз билан мустаҳкамлайверамиз.

Социалистик Ватанимиз солномасида ёрқин саҳифа очган ҳар бир тарихий буюк воқеада ленинча халқлар дўстлиги куч-қудратининг зўр намойишини кўрамиз. Шу дўстлик туфайли бир авлод умричалик даврда йилларимиз мазмуни асрларга тенг бўлди. Беш йилликлар гигант қурилишларининг, ёвуз душманга қарши олиб борилган қаҳрамонона жангларининг, фазокорларимиз кўрсатаётган жасоратнинг, янги Тошкент жамолининг — ҳамма-ҳаммасининг сарчашмаси СССР халқлари ленинча дўстлиги, ҳамкорлиги ва қардошлигидадир.

Сержилва ҳаётимизнинг қайси бир соҳасига назар ташласак, ленинча миллий сиёсат тантаналарини —турли миллат ва элатларнинг монолит бирлиги, мустаҳкам дўстлиги мевалари яққол кўриниб турибди. Бунга қардошлик оиласининг тенг ҳуқуқли аъзоси — Ўзбекистонимиз ёрқин мисол бўла олади.

Барча қардош совет халқлари қатори республикамиз меҳнаткашлари ҳам Совет ҳокимияти йилларида босиб ўтилган шонли кураш йўли ва эришилган буюк зафарлардан фахрланмоқдалар, илҳом олмоқдалар. Ўзбекистон қисқа давр ичида шонли йўлни — ҳунармандчилик ва ярим ҳунармандчилик устахоналаридан йирик металлургия ва машинасозлик корхоналаригача, қолоқ тўқимачилик устахоналаридан гигант ипакчилик ва тўқимачилик комбинатларигача, омоч билан ер ҳайдаган якка деҳқон хўжалигидан замонавий қудратли техника билан қуролланган йирик, кўптармоқли қишлоқ хўжалигигача, қора чироқдан улкан электрстанцияларгача бўлган йўлни босиб ўтди, бадавлат, эркин ва ҳур ҳаётга, зулмат, жаҳолатдан ёруғлик ва ёппасига саводхонликка, барқ уриб яшнаётган социалистик маданиятга эришди.

Ҳозир социалистик республикамизда саноатнинг юздан ортиқ тармоғи, мингдан ортиқ йирик корхона ишлаб турибди. Саноатнинг химия, энергетика, машинасозлик, электротехника, нефть, газ, кон, металлургия сингари етакчи тармоқлари жадал ривожланмоқда. Қудратли қурилиш индустриясига эгамиз. Совет ҳокимияти йилларида шаҳар ва қишлоқларимиз қиёфаси тубдан ўзгариб кетди. Меҳнаткаш халқнинг турмуш фаровонлиги тўхтовсиз ўсмоқда.

Қўлга киритилган ана шу ғалабаларда ленинча миллий сиёсатнинг ёрқин тантанаси, совет халқлари буюк дўстлигининг самаралари яққол ўз ифодасини топган.

Бу дўстлик ҳозирги тарихий кунларда—кўпмиллатли совет халқлари ўз иттифоқининг шонли ярим асрлик юбилейини кенг нишонлашга зўр тараддуд кўраётган кезларда алоҳида маъно касб этиб, буюк бирликнинг мустаҳкамлигини, абадийлигини, қудратли кучини бутун оламга намойиш қилмоқда. Юбилейга тайёргарлик ленинча миллий сиёсат тантанаси, халқлар дўстлиги белгиси остида олиб борилмоқда. Партия Марказий Комитетининг «СССР ташкил топганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида» қарорида шундай дейилади: «Совет Иттифоқи озод халқларнинг илгари тарихда мисли кўрилмаган бирлик ва дўстлик муносабатларининг гавдаланишидир. Бу дўстлик— социализмнинг энг буюк ғалабаларидан бири, совет жамиятини ҳаракатга келтирувчи қудратли куч, СССРдаги барча миллат меҳнаткашларининг коммунизм қуришдан иборат энг олижаноб мақсад йўлидаги ижодий бунёдкорлигининг битмас-туганмас манбаидир».

Ана шу манбадан баҳраманд бўлган республикамиз меҳнаткашлари ҳам партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффакиятли адо этиш учун курашмоқдалар. шонли юбилейга меҳнат тортиқлари ҳозирламоқдалар. Бунда республикамизда яшаб, меҳнат қилаётган рус ва ўзбек, украин ва белорус, грузин ва арман, қозоқ ва тожик, татар ва эстон, туркман ва латиш сингари 110 миллат вакилларининг ўз улуши бор. Улар ягона оилада, бир ота-она фарзандларидек аҳил-иноқдирлар. муштарак мақсадлар уларни бир сафга бирлаштирган.

Коммунистик партия халқларнинг қардошларча бирлигини мустаҳкамлаш, сиёсий, иқтисодий, маданий алоқаларни ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Республикалар, областлар, шаҳарлар ўртасида анъанавий социалистик мусобақалар давом этмоқда. Ўзаро делегациялар айирбошлаш, маданият, адабиёт ва санъат кунлари, декадалар, фестиваллар, конкурслар ўтказиб туриш яхши анъана бўлиб қолди. Бундай оммавий тадбирлар халқлар ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашда, миллатларнинг бир-бирини яқинроқ тушунишни, бир-бирининг маънавий бойлиги ҳазинасидан баҳраманд бўлишида катта роль ўйнамоқда. Шу кунларда серқуёш Ўзбекистонимизда ўтаётган СССР халқлари адабиёти кунлари ҳам халқлар дўстлигининг зўр намойишига айланиб кетди.

Халқлар дўстлиги чўққилардай баланд, қуёшдай ҳароратли, денгиздай чуқур, бўрондан кучли, баҳор осмонидай мусаффо. Халқлар дўстлиги ҳар нарсага қодир. Кучимиз, қудратимиз, бахтимиз-саодатимиз манбаи—дўстликда.

Оғир курашларда, яратувчилик меҳнатида тобланган ленинча дўстлигимиз камол топиб, мустаҳкамланаверсин.

БОҒЛАР ГУЛЛАГАНДА

Асқад МУХТОР

Республикамизда май арафаси баҳорга муносиб гўзаллик байрами, шеърият байрами, дўстлик байрами билан нишонланди.

Ўзбекистонда СССР адабиётлари ҳафталигида иштирок этиш учун келган дугоналар, белорус қизи Евдокия Лось, тожик қизи Озода Аминзода, москвалик Римма Казакова, Лариса Васильева, ўзбек шоираси Зулфия, ленинградлик Майя Борисова меҳмонхона зинапоясида баҳор ҳақида гаплашардилар.

— Ўзбекистон баҳорига шеър атагим келади, ҳар келганда уринаману, журъат қилолмайман, — дейди Анатолий Сафронов. Бундай мақсад бу сафар ажойиб озарбайжон лириги Наби Ҳазри фикрини ҳам банд этди. Украин шоири Дмитро Павличко эса бир ўзбек раққосасига ишқи тушганини гапиради... Шеърият кунлари — самимият, жўшқин ҳислар туғёни. Бу кунларда осмонимизда энг гўзал, шеърлар янграбгина қолмай, еримизда энг дилбар мисралар яратилади. Бу байрамнинг улуғ Ленин туғилган куни бошланиши ҳам рамзийдир. Бу ҳол қалбларга туғилган нафис туйғуларни улуғ мамлакат тақдирига элтиб боғлайди. Тошкентда бошланган бу байрам бутун ёз бўйлаб, улуғ юртимизнинг барча республикалари бўйлаб кезади. Қардошлик оиласининг 50 йиллик шону тантанасини, ярим асрнинг улуғвор ва сўнмас поэтик гулдастасини кўпмиллатли совет халқининг улкан қадами, гўзал маънавий оламини намойиш қилади.

Бундан беш йилча аввал Вадим Кожевников Булунғурдан СССР Олий Советининг депутати қилиб сайланганда, мен у билан бирга Булунғур колхозларини айланган эдим. Ўшанда Вадим Михайлович ўз сайловчиларининг адабиётга қизиқишини кўриб, районда катта, яхши кутубхона солиш керак экан, деган эди. Булунғурликлар буни депутат сифатида унинг ўзига юкладилар. Ҳозир Булунғурга борсангиз, аввало баланд бир жойда тушган муҳташам, ёруғ бинони кўрасиз. Қош қорайганда унинг катта-катта деразалари чарақлаб, узоқдан худди маёқдек кўринади. Бу — халқ кутубхонаси. Булунғурда. Булунғурдагина эмас, бошқа ҳамма жойларда ҳам сўнгги беш-олти йил ичида бу сингари рамзий ўзгаришлар озмунча бўлдими! Адабиёт, очиғини айтганда, ҳаётдаги, қалблардаги бундай ўзгаришларнинг моҳиятини тўла ёритиб улгураётгани ҳам йўқ.

Бу галги шеърият сафарининг фазилатларидан бири ҳам шуки, унинг иштирокчилари — атоқли адиб ва шоирлар, интернационал ғояларимиз гуллаб-яшнашини, халқимиз пок қалби ва интилишларини, ижодкор қурувчиларимиз, ишчи ва деҳқонларимиз ҳаётини яна бир бор яқиндан кўрадилар. Китоб эса, кўриш ва ҳайратланишдан туғилади.

СССР МУДОФАА МИНИСТРЛИГИДА

1972 йил 24—25 апрелда Совет Қуролли Кучлари раҳбар составининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда қўшинларнинг жанговар ва сиёсий тайёргарлиги масалалари муҳокама қилинди.

Кенгашда Қуролли Кучлар турларининг Бош қўмондонлари, СССР Қуролли Кучлар Бош штабининг бошлиғи, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи, СССР Қуролли Кучлари мамлакат ичкарисидаги қўшинлар бошлиғи, СССР граждан мудофааси бошлиғи, қўмондонлар ва ҳарбий кенгашларнинг аъзолари—бир қанча округлар қўшин ва флот группалари сиёсий бошқармаларининг бошлиқлари ахборот бердилар.

СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко якунловчи нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев кенгаш қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади. У ўз нутқида мамлакатнинг ички ва халқаро аҳволи масалаларини ҳамда совет армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти учун КПСС XXIV съезди қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни ҳар томонлама чуқур баён қилиб берди.

Кенгаш қатнашчилари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқини қизғин ва самимий кутиб олдилар.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Кеча Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум қатнашчилари область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахоновнинг «Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг VI пленуми якунлари ва КПСС XXIV съезди қарорлари асосида кадрлар билан ишлашни янада такомиллаштириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида қилган докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Пленум Тошкент область партия комитети II пленумининг «Область халқ хўжалигида ёш мутахассислардан фойдаланишнинг аҳволи ва уни яхшилаш ҳақида»ги қарорининг бажарилиши тўғрисида область партия комитетининг секретари Б. А. Абдураззоқовнинг ахборотини эшитди.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилди.

Пленум ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитети ташкилий партиявий ишлар бўлимининг мудири Г. М. Орлов иштирок этди.

(Пленум ҳақидаги тўла ҳисобот газетамизнинг навбатдаги сонида эълон қилинади).

КПСС ЛЕНИНЧА МИЛЛИЙ СИЁСАТИНИНГ БУЮК ҒАЛАБАСИ—СССР ХАЛҚЛАРИНИНГ БУЗИЛМАС ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИГИ АБАДИЙ ЯШАСИН ВА ГУЛЛАБ ЯШНАЙВЕРСИН!

КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан.

СССР 50

КУРАШЛАРДА, МЕҲНАТДА

Совет Иттифоқи озод халқларнинг илгари тарихда мисли кўрилмаган бирлик ва дўстлик муносабатларининг гавдаланишидир. Бу дўстлик — социализмнинг энг буюк ғалабаларидан бири, совет жамиятини ҳаракатга келтирувчи қудратли куч, СССРдаги барча миллат меҳнаткашларининг коммунизм қуришдан иборат энг олийжаноб мақсад йўлидаги ижодий бунёдкорлигининг битмас-туганмас манбаидир.

КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қароридан.

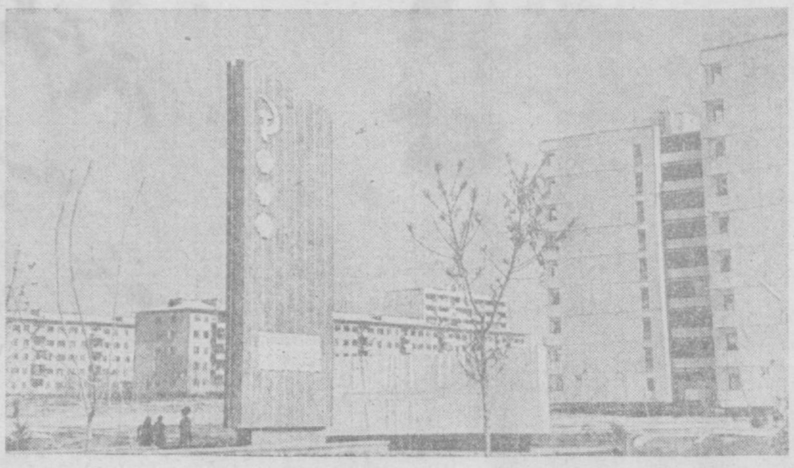

ТУТАШ ҚАЛБЛАР

В. САЛТАЕВ,
Тошкент трактор заводи касаба союз комитети раисининг ўринбосари.

Яқинда Тошкент трактор заводига қуйидагича мазмундаги телеграмма келди: «Тошкент», трактор заводи. Ўртоқ П. Мирзаахмедовга: шу йилнинг биринчи кварталида товар маҳсулоти ишлаб чиқариш плани 97,3, реализация ҳажми 100,2, запас қисмлар тайёрлаш 112,5, кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш 100,9 процент бажарилди. Коллективингизнинг иш кўрсаткичлари ҳақида дарҳол хабар беринг. Салом билан Павлодар трактор заводи директори Кузмицкий».

Дарҳол Павлодарга телеграмма юбордик. Унда тракторсозларимизнинг биринчи кварталдаги иш якунлари батафсил қайд қилинган эди. Коллективимиз товар маҳсулот ишлаб чиқариш квартал планини 101,2, реализация ҳажми бўйича 102,3, запас қисмлар ишлаб чиқаришни 108, меҳнат унумдорлигини ошириш топширигини 100,2 процент бажарганлиги кўрсатилди.

Коллективимиз мана неча йиллардан бери қардош Қозоғистондаги Павлодар трактор заводи ишчи-хизматчилари билан ўзаро мусобақалашиб келмоқда. Икки коллектив фаолиятининг ҳар ойдаги натижалари бир-бирига маълум қилиб турилади.

Қардошлар билан дўстлик алоқалари ажойиб самара бермоқда. Иш кўрсаткичларининг яхшиланишига озми-кўпми ёрдам беряпти. Чунки янгиликларни, прогрессив технология ва илғор иш усулларини ўртада баҳам кўрамиз. Билмаганларимизни улардан ўрганамиз, ўз навбатида биз ҳам қўлимиздан келганча ёрдамимизни аямаймиз.

Шу йилнинг биринчи кварталида коллективимизнинг меҳнати натижаси мусобақадошлариникига қараганда анча самарали бўлганлиги кўриниб турибди. Бу қувончли бир ҳол, лекин павлодарлик ҳамкасбларимиз ишида бир қатор камчиликлар борлиги бизни ҳам ташвишга солмоқда. Уни бартараф этишга ёрдамимизни аямаймиз. Шунинг учун ҳам май ойида Ўзбекистон тракторсозларининг делегацияси Павлодарга боради. У ерда ишлаб чиқаришни ва меҳнатни ташкил этиш, тракторлар тайёрлашни, социалистик мусобақани йўлга қўйишдаги тажрибамизни ўртоқлашамиз.

Икки корхона коллективи ўртасидаги қардошлик алоқаларини бундан буён ҳам доим мустаҳкамлаб борамиз.

АҲИЛ ВА ИНОҚ

З. НУРИДДИНОВ,
Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг ректори.

Институтимиз — турли миллат ёшларининг оиласи: 15 мингдан ортиқ йигит-қиз ўқиётган бўлса, улар орасида 40-га яқин турли миллат фарзандларини учратиш мумкин. Бизда ўқишлар ўзбек, рус, қозоқ ва татар тилларида олиб борилади. Шу билан бирга бўлажак педагоглар инглиз, француз, немис ва форс тиллари бўйича машғулотларда ҳам бўладилар.

Студентларнинг миллий хусусиятларини ҳисобга олиб, тарбиявий ишнинг турли форма ва усулларидан кенг фойдаланмоқдамиз. Бизда, айниқса, интернационал дўстлик принципларига алоҳида аҳамият берилмоқда. СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги муносабати билан тузилган иш планларимизда ҳам ана шу масалага алоҳида эътибор қилинди.

Шонли юбилей муносабати билан ўтказиладиган тематик лекцияларнинг аксарияти СССР халқлари қардошларча дўстлиги ва биродарлиги масалалари билан боғланган. «Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин — СССРнинг ташкилотчиси», «Ўзбекистон 50 йил ичида», «Ленинча миллий сиёсат тантанаси» каби темаларда ҳам лекциялар ўқилади.

Интернационал дўстликка бағишланган тематик кечалар ҳам студентларни коммунистик руҳда тарбиялашда ҳам муҳим роль ўйнамоқда. Шу ўқув йилида институт партия ва комсомол ташкилотлари ташаббуси билан «Интернационал дўстлик клуби» ташкил топди. Клуб ўзининг иш планига эга. Турли миллат ёшлари билан ўзаро учрашувлар ташкил этиш, фестиваллар ўтказиш клубнинг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолди. «Германия Демократик Республикасини биласизми?» деган мавзуга бағишланган викторинага кўпгина йигит-қиз қатнашди.

Аълочилар слёти ҳам ўзига хос анжуманга айланиб қолди. Масалан, ўтган йили ўтказилган слётга мамлакатимиздаги йигирмага яқин педагогика институтларидан вакиллар таклиф этилди. Москва, Душанбе, Боку, Ош педагогика институтлари аълочи студентлари ўзларининг қилаётган ишлари ҳақида гапириб бердилар. Ўз навбатида олий ўқув юртимизнинг бир группа студенти қардош республикаларга борадилар. Москва, Ульяновск, Боку каби шаҳарларда бўлган студентларимиз катта таассуротлар билан қайтдилар.

Бу йилги 3-меҳнат семестри уюшқоқлик билан ўтказилади. Меҳнатсевар ёшлардан 900 киши Олтой ўлкасида, Қарши чўлида меҳнат завқини суради.

Куч — дўстликда деганларидек, интернационал тарбия ўзининг самарасини кўрсатмоқда. Биз бундан кейин ҳам ёшларни интернационал дўстлик руҳида тарбиялашга катта аҳамият берамиз. Студентларнинг аҳил дўстлик оиласи янада мустаҳкамланади.

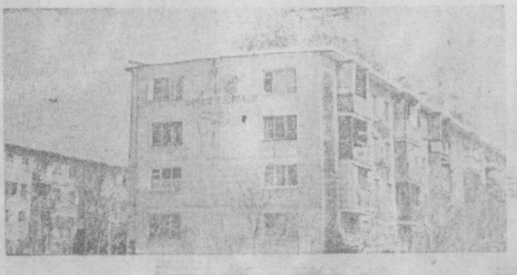

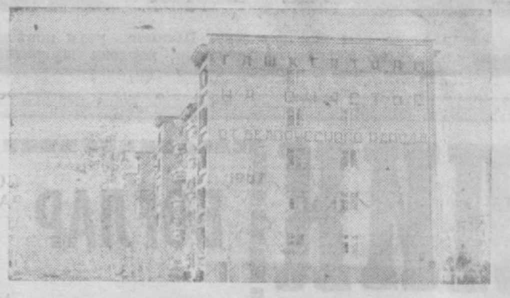

Суратларда: пойтахтимизда қад кўтарган қардошлик кварталлари.

А. АБАЛЯН фотолари.

АБАДИЙ ҲАЙКАЛ

СОВЕТ халқининг дўстлиги. Қанчалик қалбимизга яқин бу сўзлар. Унинг тариф тавсифини ўрнига қўйиш анча мушкул. Бу дўстлик халқларимизнинг Октябрь революцияси туфайли қўлга киритган улуғ ва шонли ғалабалардан биридир. Шунинг учун ҳам барча совет халқлари дўстликни кўз қорачиғидек сақламоқдалар. Совет халқларининг зиммасига тушган жуда кўп синовлардан муваффақиятли ўтиб, метиндек мустаҳкамланган бу дўстликнинг куч-қудрати чексиздир.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси улуғ доҳий Владимир Ильич Ленин халқлар дўстлигини ҳар томонлама мустаҳкамлаш лозимлигини таъкидлаб унинг жуда катта аҳамиятга эга эканлигини уқтирган эди. Жонажон Коммунистик партия улуғ доҳийнинг ана шу васиятларига оғишмай амал қилиб, ўзининг бутун фаолияти давомида халқларимиз дўстлигини, ҳамкорлиги ва қардошлигини мустаҳкамлаб борди. Шунинг учун бу дўстлик эндиликда шундай юксак чўққиларга кўтарилдики, жаҳонда унга раҳна соладиган ҳеч бир куч йўқ.

Мамлакатимиз халқлари ва элатларининг бу ҳаётбахш дўстлиги, бошга ташвиш тушганда ёрдам қўлини чўзишга ҳар доим тайёр эканликлари Ўзбекистон пойтахти Тошкентга зилзила раҳна солганда ҳам ўзининг бутун улуғворлиги билан яна бир бор намоён бўлди.

Сўнгги йилларда жаҳон тарихи жуда кўп зилзилалар ва бошқа табиий офатларга дучор бўлди. Капиталистик дунёда ана шундай фалокатларнинг бутун оғирлиги меҳнаткашлар елкасига тушади, уларнинг фожиали излари узоқ йиллар давомида бартараф этилмайди.

Тошкент зилзиласи ҳам жуда катта зарар келтирди. Шуни айтиш кифояки, ер қимирлаши натижасида минглаб уй-жойлар яроқсиз ҳолга тушди. 78 мингдан ортиқ оила бошпанасиз қолди. Кўплаб мактаблар, касалхоналар, магазинлар, саноат корхоналари, ошхоналар вайрон бўлди. Бутун кўчалар ва кварталлар ҳаробага айланди. Зилзила оқибатларини тўла тугатиш учун, шаҳарни қайта тиклаш учун жуда кўп йиллар керак бўладигандек туюлди.

Лекин, бизнинг Советлар мамлакатимизда бу фалокатга қарши курашда ўзбек халқи яккаланиб қолмади. Бутун қардош республикаларнинг халқлари ёрдам қўлини чўзди. Ер қимирлашидан сўнгги дастлабки соатлардаёқ тошкентликлар қон-қардош халқларнинг мададини сеза бошладилар. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Тошкентни қайта тиклаш билан боғлиқ бўлган чораларни зудлик билан кўрабошладилар.

Зилзила бўлгандан сўнг орадан икки кун ўтар-ўтмас КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин ўртоқлар Тошкентга келишди. Улар аҳвол билан танишиб, шаҳарга ёрдам кўрсатиш учун зарур бўлган барча тадбирларни белгилашди.

Бошпанасиз қолган тошкентликларнинг вақтинча истиқомат қилиб туриши учун 15 мингдан ортиқ чодир ўрнатилди. Дори-дармонлар, саноат ва озиқ-овқат товарлари, бинокорлик материаллари, техника воситалари ва бошқа шу каби энг зарур нарсалар кўплаб келтирила бошлади. 600 га яқин магазин ва умумий овқатланиш корхоналари ишлай бошлади. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Тошкент зилзиласи оқибатларини бартараф этиш чоралари ҳақида махсус қарор қабул қилдилар. Бу қарорда Тошкентда беш йил мобайнида амалга ошириладиган уй-жой, маданий-маиший қурилишлар плани белгиланди. Ана шу беш йил ичида замонавий коммуникациялари, комплекс маданий-маиший корхоналари бўлган тамомила янги бир шаҳарни қуриш назарда тутилди. Қурилишнинг бундай масштаб ва суръатлари жаҳон учун янгилик эди.

СОЦИАЛИСТИК жамиятда худди бир оила аъзоларидек яшаётган, ўзининг интернационал ва қардошлик бурчига содиқ бўлган барча республикаларнинг меҳнаткашлари республикамиз пойтахтига ёрдам беришга отландилар. Орадан кўп ўтмай бинокорлик техникаси ва қурилиш материаллари Тошкентга дарё каби оқиб келабошлади. Барча 15 қардош республика халқларининг вакиллари бинокорлар ҳиммат камарини маҳкам боғлаб, ишга киришдилар ва дастлабки кунларданоқ фидокорона меҳнат қилабошладилар.

Ўзбек халқи қардошларимизнинг яқиндан берган улкан ёрдами туфайли зилзила оқибатларини тез суръатлар билан бартараф эта бошлади. Бир неча йил ичида шаҳримиз қайтадан тикланди, ер қимирлаши унинг ҳуснига солган раҳналардан асар ҳам қолмади. Ўтган беш йил давомида салкам 3 миллион 700 минг квадрат метр уй-жой майдони қад кўтарди. Бундан ташқари, кенг миқёсда маданий-маиший муассасалар қурилиши амалга оширилди. 77 минг ўқувчига мўлжалланган мактаблар, деярли 25 минг жажжи фарзандларимизни ўз бағрига олувчи мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, 1,5 минг бемор ўрни бўлган касалхоналар бунёд этилди.

Бунда қардош республикалар бинокорларининг ҳиссаси салмоқли бўлди. Шуни айтиш кифояки, улар ўз ишчи кучлари ва маблағлари ҳисобига 1 миллион 16 минг квадрат метр сатҳли уй-жой майдонларини тошкентликларга совға қилдилар. Фақатгина москва шаҳри бинокорлари 230 минг, ленинградлик бунёдкорлар 100 минг, Россия Федерацияси қурувчилари 334.4 минг, украиналик қардошлар 163,7 минг квадрат метр ҳажмида уй-жойларни фойдаланишга топширдилар. Белоруссия ва Қозоғистон, Грузия ва Озарбайжон, Литва ва Молдавия, Латвия ва Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон, Арманистон ва Эстония Совет Социалистик Республикаларининг бинокорлари бунёд этган барча уй-жойлар сатҳи юзларча минг квадрат метрни ташкил этди.

ЎЗБЕК халқи меҳри дарё, қалби кенг, ҳамдард ва ҳамфикр қардошларнинг бу улкан ҳимматини бир умр эсдан чиқармайди. У республикамиз меҳнаткашларининг қалбида абадий яшайди, тарих саҳифаларидан ўтиб авлодларимизгача етиб боради. Тошкент эса халқларимиз дўстлигига қўйилган ҳайкал бўлиб абадий туради.

Тошкент метрополитени қурилиши бошлаб юборилди. Пассажир транспортининг бу қулай турининг биринчи навбатини Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейигача фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Тошкентимизнинг истиқболи янада порлоқ, жозибали, қувончлидир.

Ҳ. СУЛТОНОВ.
О. РИЗАЕВ.

ИККИНЧИ ОФТОБ

Николай КУЛИКОВ

Ким айтади
Ёлғиз, деб, офтоб?
Ким айтади—
Қуёш—беуруғ?
Совет Шарқин тупроғи ноёб,
Дўстлик янглиғ
Муқаддас, улуғ.
Даласидан тонг каби кулиб
Униб чиқар иккинчи қуёш.
Дўстларига тутади юлиб
Гулдастадек ҳар ўзбек—
қардош.
Ишонмасанг,
Юргин далага:
Ҳар бутоқда ўнлаб қуёш бор!
У ҳам қуёш кучига эга:
Шундай қудрат берган
пахтакор.

Ол уни, у
Иситар сени,
Эгнинг бут-у, юрар тўйдириб.
Курашларда енгар душманни,
Тортиб ташлар юлдузгача ип.
Демай уни,
Оддий пахта-да,
Жамлаб кўкка кўтарсанг
агар,
Худди қуёш ботган нуқтада
Бизнинг қуёш
Қайтадан чиқар.

Эргаш МУҲАМЕДОВ
таржимаси.

КИШИ — КИШИГА ДЎСТ, ЎРТОҚ, БИРОДАР

Ленинча халқлар дўстлиги қуёшдай ёруғ, осмондай тиниқ, денгиздай чуқур, чўққидай баланд. Бундай дўстликнинг ижодкори улуғ Ленин бўлди. Бундай дўстлик буюк Октябрь инқилоби келтирган энг катта зафарлардан биридир. «Киши-кишига дўст, ўртоқ, биродар». Социалистик жамиятимизнинг ана шу асосий ахлоқ принципи ҳаётимиз мазмуни, безаги бўлиб қолди. Буни айниқса пойтахт область мисолида ёрқин тасаввур этиш мумкин. Бинобарин, қуйидаги факт ва рақамларнинг ўзиёқ катта мазмун касб этиб турибди.

✦ Областимизда 110 миллат ва элат вакиллари яшайдилар. Улар ягона бир оила бўлиб, бир мақсад йўлида — порлоқ жамият қуриш ниятида меҳнат қилмоқдалар.

✦ Пойтахт область Иттифоқимиздаги барча қардош республикалар билан, шунингдек социалистик ва йирик капиталистик давлатлар билан иқтисодий, маданий алоқалар боғлаган. Тошкент тамғаси босилган маҳсулотлар дунёнинг 80-дан ортиқ мамлакатига, жумладан, АҚШ, Англия, Франция, ГФР ва Японияга ҳам юборилмоқда.

✦ Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига 30-дан ортиқ миллат ва элатнинг вакиллари сайланишган. Улар давлатни идора қилишда фаол иштирок этмоқдалар.

РЕПОРТАЖ

КАФТДАГИ ҚУЁШ

Ўзини соғинтириб қўйган фасллар келинчаги баҳор пойтахтимиз узра сепини ёйган. Саёзлашиб қолган анҳор лиммо-лим оқади. Атрофдаги дов-дарахтлар яшил либосга бурканган. Марказий «Пахтакор» стадиони рўпарасидан бошланган «Дўстлик» проспекти бўйлаб борамиз.

Турна қатор машиналар оқими бир зум тинмайди, гўё сурункасига ишлайдиган завод конвейерини эслатади. Бу кўча янги Тошкентнинг фахрига айланган. Қадамма-қадам улкан хартумларини кўкка чўзган кўтарма кранлар, аста қад кераётган кўпқаватли иморатлар кўзга ташланади.

Яқин-яқинларгача бу ерларда қишда лой, ёзда чанг, тўзон тиззага урарди, пастқам уйлар, эгри-бугри кўчалар «Бўржар», «Новза» деб аталмиш жойларнинг исмига мос тушарди. Ундан у ёғи эса узунасига кетган колхоз ерлари эди. Ҳозир бу ерларда қудратли техника наъраси бир дақиқа тинмайди. Зилзиладан зарар кўрган эски уй-жойлар бузиб ташланиб, ўрнида янги, муҳташам бинолар бунёд этилмоқда.

Дарвоқе, зилзиладан гап очдик. Бу ерда истиқомат қилаётган кишиларнинг деярли аксарияти табиий офатдан зарар кўрган, вақтинча бошпанасиз қолган оилалар эди, бир вақтлар. Мана энди улар яшаш учун барча шарт-шароит туғдирилган, барча қулайликларга эга бўлган биноларда истиқомат қилишмоқда.

«Мевазор» массивига уч-тўрт бекат етмасдан кўча юзасида савлат тўкиб, кўкка бўй чўзган тўққиз қаватли иморатлар олдида трамвайдан тушамиз. Олди турли хил анвойи гуллар, қийғос очилган олмалар билан ўралган хонадонга яқинлашамиз.

— Қани, қани ичкарига,— мамнунлик билан таклиф этади хонадон соҳиби. Салом-аликдан сўнг Ҳаким ака Каримов бирма-бир оила аъзолари, ён атрофдаги қўни-қўшниларни таништиради:

— Зилзилагача Шайхантовурда, Максим Горький номли кўчада яшардик. Очиғини айтиш керак, иморатимиз яшашга яроқсиз бўлиб қолганди. Ёғингарчилик ойлари чакка ўтавериб, киши диққатини ошириб юборарди. Зилзиланинг биринчи куниёқ уйимиз таппа ташлаб берди. Рост, олдинига энди нима қиламиз, деб ўйланиб қолдик, ташвишга тушдик. Қариндош-уруғлар, қўни-қўшнилар билан маслаҳатлашдик. Район ижроия комитетидан келган кишилар бизнинг оиламиз ҳам кўпчилик қатори яқин ойлар ичида бошпана билан таъминланишини айтишди.

Ҳақиқатан шундай бўлиб чиқди. Тез орада Чилонзор районидаги мана шу 28 уйдан икки хонали секция ажратиб беришди. Хоналаримиз катта, ёруғ, балкони ҳам бор. Айниқса, мактаб, болалар боғча-яслиларининг, магазинларнинг яқинлигини айтмайсизми? Ортиқча оворагарчиликка ҳожат йўқ. Қишин-ёзин иссиқ сув билан таъминланиб турилади...

Бинонинг иккинчи қаватига кўтариламиз. Ҳаким ака қўшниси — Петр Никитинлар оиласи билан таништиради. Никитинлар оиласи бир вақтлар зилзила маркази ҳисобланган Лоҳутий кўчасида истиқомат қиларкан. Албатта, биз кўрувчи йигит олдин қандай шароитда яшаганини ҳозиргиси билан таққослаб ўтирмаймиз. Унга ҳожат ҳам йўқ. Лекин, Петрнинг ҳам, рафиқаси Ольганинг ҳам кулиб турган чеҳрасидан бу оила ўз тақдиридан мамнун эканини сезиш қийин эмас.

— Уйимизни ягона интернационал оила десак бўлади,— дейди дастурхонга таклиф этаркан Петр Иванович.— Бу ерда олти миллат вакиллари бир оға-инидек яшамоқда. Ўзбек, рус, татар, еврей, украин, корейс оилалари мавжуд. Менимча, ижроия комитетдаги ўртоқлар кўчамизга ном беришаётганда бизни назарда тутишган бўлса керак...

Ўртада енгил кулгу кўтарилди. Бу кафтида қуёш нурини кўтариб завқланаётган бола кулгусидек, осуда, беғубор кулги эди.

Я. САЛИМОВ.

ТОБЛАНГАН ДЎСТЛИК

СССР 50

ЯГОНА МАҚСАД БИЛАН

Салимжон ҲАКИМОВ,
«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба намуна совхозининг «Дўстлик» бўлими бошлиғи.

Совхозимизда олтита бўлим бор. Илгари бу бўлимларнинг номи йўқ, фақат рақамлар билан биринчи, иккинчи бўлим деб аталарди. Ишчиларимиз шу бўлимларга ном қўйишни таклиф қилиб чиқдилар. Совхозимиз маъмурияти ва партия ташкилоти буни дарров қўллаб-қувватлади ва бўлимларга қандай ном қўйиш кераклигини ишчиларнинг ўзларига ҳавола қилди.

Дилда нима бўлса, тилга шу чиқади. Ишчилар энг азиз, энг мўътабар номларни танлаб қўйишни таклиф қилдилар. Масалан, биринчи бўлимга Ульянов, иккинчи бўлимга «Тинчлик», тўртинчи бўлимга Навоий, бешинчи бўлимга Мустафо Чачи, олтинчи бўлимга Усмон Юсупов номи қўйилди. Бизнинг 3-бўлимга эса ишчиларимиз «Дўстлик» номи берилсин, деб бир оғиздан таклиф қилдилар.

Совхозимиз — йирик пахтакор хўжалик. Агротехника тадбирлари тўла ва изчиллик билан амалга оширилаётгани, алмашлаб экиш жорий этилгани, техникадан фойдаланиш даражаси йилдан йилга ошиб бораётгани туфайли пахта ҳосилдорлиги кўтарилмоқда.

1967 йилда 4048 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил олинган эди. Шундан кейин ҳар йили ҳосилдорлик кўтарилаётир. 1971 йилда эса 4218 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35, 7 центнердан ҳосил олинди. Шу муддатда совхознинг соф даромади 1 миллион 159 минг сўмдан 3 миллион 300 минг сўмга етди. Ишчиларнинг иш ҳақлари йилдан-йилга ошиб, турмушлари фаровон бўлиб боряпти.

Совхоз ишчи ва мутахассисларининг меҳнатда эришган катта ғалабаларини партия ва ҳукуматимиз юксак баҳолади. Бизнинг «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба-намуна совхозига СССР Олий Совети Президиуми фармони билан Ленин ордени берилди.

Коллективимизнинг бундай ютуқларга эришгани бежиз эмас. Бу ғалабанинг калити дўстлик, биродарлик, ҳамжиҳатликдир. Ҳа, худди шундай! Биз қувонч билан шуни қайд қиламизки, совхозимиз коллективи катта дўстлар оиласидир. Чунки бизда 35 миллат вакили биргалашиб, елкама-елка туриб меҳнат қилмоқда.

«Дўстлик» бўлими дўстона оиласининг аъзолари сафида Ридван Чки, Алихон Акромов, Мирзали Биналиев, Абил Маматқулов, Жамол Эсқулов, Анатолий Рачков, Николай Илинок, Хўжан Мингбоев сингари пешқадам, фидокор кишиларимиз бор.

ДЎСТЛАР ДИЙДОРИ

Мирзо ТУРСУНЗОДА.

ШАРҚНИНГ улкан мутафаккир шоири Абу Абдулло Рудакийнинг «Жаҳоннинг шодлиги йиғилса бутун, дўстлар дийдоридан келолмас устун» деган машҳур байти ёдимга келди. Мен бошқа қардош республикалардан келган бир группа ёзувчилар билан бирга қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқандга бориб келдим.

Самарқанд маркази, Регистон ёнида Абдураҳмон Жомий билан Алишер Навоий ҳайкали турибди. Бу икки халқнинг буюк фарзандлари ўз авлодларига буюк дўстликни мерос қилиб қолдирганлар. Бу дўстликни бошқа алломаларимиз ҳам куйлаб ўтганлар.

Октябрь инқилоби эксплуататорлар зулмини парчалаб, элларга бахтли ҳаёт келтирди. Бир буюк оилага уюшган мамлакатимиз халқлари коммунистик жамият қурмоқдалар. Чоризмнинг чекка, қолоқ ўлкаларидан ҳисобланган Ўрта Осиё эндиликда ўзгариб, Шарқнинг машъалига айланди.

Мен буюк мамлакатимизнинг қаерида бўлмай, улкан беш йилликлар даврида кенг кўламда қурилишлар олиб борилганлигини кўраман. Фан ва маданият соҳасида катта ютуқларга эгамиз. Мамлакатимиз ёзувчиларининг, шу жумладан, ўзбек, тожик халқи қалам соҳиблари, олимларининг китобларини жаҳоннинг ҳамма ерида зўр қизиқиш билан ўқиб келмоқдалар.

Сўз—Ўзбекистонда СССР адабиёти кунлари қатнашчиларига

Ўзбекистонда шу кунларда СССР халқлари адабиёти кунлари ўтмоқда. Деярлик ҳамма қардош республикалардан ёзувчилар меҳмон бўлиб келганлар. Гўзал ўзбек диёрида қардошлик тароналари янграмоқда. Бу тарона—дўстлар меҳри, уларнинг социалистик она Ватанга бўлган юрак қўшиқлари.

Биз СССРнинг 50 йиллик тўйига тайёргарлик кўрмоқдамиз. Бу ҳур республикалар иттифоқининг улкан тўйи бўлади.

БЕШ ЮЛДУЗ ДУГОНАЛАРИМ

Римма КАЗАКОВА,
шоира, таржимон.

МЕН улуғ пойтахтимиз Москвадан яна баҳор гулларига бурканган серқуёш Ўзбекистонга келдим. Ҳар сафар бу ажиб, беқиёс кўрку-кўркам диёрга келсам, ўзимни янги таассуротлар, улкан ўзгаришлар оғушида кўраман.

Талантли, меҳнатсевар ўзбек халқи ҳамма соҳада катта-катта ғалабалар соҳиби бўлиб келмоқда. Ўтган йили кузда мен Қорақалпоғистон автоном республикаси ва машъал Хоразмда бўлдим. Булутларга бўй чўзган пахта хирмонларини, боғларда анвойи меваларини, олтиндай товланиб турган шолизорларни кўрдим.

Ҳа, қардош республикалар ҳамкорлигида яшнаб, гуркираб бораётган Ўзбекистон диёри коммунизм чаманларига дадил қадам ташлаб бормоқда. Унинг гул кўркига, порлоқ истиқболига мафтун бўлиб, дилда илҳом булоғи жўш уради.

Менинг бу ерда ажойиб ҳамкасб дугоналарим бор. Уларнинг сардори, опахонлари ҳурматли Зулфияхондир. Зулфиянинг жўшқин, Ўзбекистон баҳоридай гўзал ва рангба-ранг шеърлари мени мафтун этиб келади.

Зулфия ёнида туриб, унинг ижодидан ўрганиб, гўзал мисралари билан элу-юртга танилган шоирлар кўп. Гулчеҳра Нуриллаева, Гулчеҳра Жўраева, Эътибор Охунова, Ҳалима Худойбердиевалар оташнафас шоиралар. Улар бир қанча шеърий тўпламларнинг муаллифлари. Мен ана шу беш юлдуз дугонам билан фахрланаман.

Ҳозир дугоналаримнинг шеърларини таржима қилиб, бир тўпламга жамлаб китобхонларга тақдим этмоқчиман.

Мен куни кеча Тошкент ва Фарғона водийсини айланиб келдим. Ҳамма ерда СССРнинг 50 йиллиги шарафига буюк меҳнат жасорати авжида. Ҳаёт дўстлик билан барқарор!

МОЛДАВАН ЙИГИТИ ЎЗБЕКЧА САЛОМЛАШАДИ

Подполковник Ф. ЛОБЗИН.

Тантанали мажлис давом этмоқда. Командир ҳаяжон билан сўзламоқда. У ўтган уруш йиллари гитлерчилар билан бўлган шиддатли жангларда қисмнинг жанговар шуҳратини оширганлари ҳақида, оталарининг жанговар анъаналарига содиқ қолаётганлар ҳақида сўзларди.

Сўнг солдатлар ва сержантлар бирин-кетин саҳнага кўтарилишди. Офицер уларга «Совет Армияси аълочиси» кўкрак нишонини, қимматбаҳо совғаларни топширди.

Жанговар ва сиёсий тайёргарликда юқори кўрсаткичга эришиш янги келган солдатга осон эмасди, албатта. Ўшанда бутун расчёт ёрдамга келган эди. Айниқса, комсомол аъзоси молдаван йигити Иван Хегёдюш жон куйдирганди. Бу йигит билан Раҳимов яқин ошна бўлиб қолишди.

— Айт-чи, оғайни, молдаванлар эрталаб бир-бирларини қандай табриклашади? — сўради Тожибой.

— Бизда «буно сара» дейишади, — жавоб берди молдаван йигити.

Шу-шу Тожибой эрталаб ўртоғини кўрганда мана шу сўзларни айтиб саломлашар, ўртоғи эса «Ассаломуалейкум, Тожибой» деб ўзбекча жавоб қайтарарди.

Расчет янги топшириқлар олар, янги қийинчиликларга дуч келарди.

Маълумки, тўпни кўпчилик бир бўлиб ишлатади. Агар расчетдаги бирон бир киши ўзига юклатилган вазифани бажаролмаса бутун коллективнинг юзи ерга қарайди.

Тожибой расчётда ўқловчи вазифасини бажарарди. У кўпинча снарядни қабул қилиб олишда кечикарди. Натижада бутун расчет вақтида ўт очолмасди. Белгиланган нормативлар бажарилмасди.

— Бунақада бўлмайди, Тожибой, — дерди Иван. Сиз уриняпсизу, сал уқувсизлик қиляпсиз. Мана қарангчи, мен қандай ҳаракат қиламан.

Иван снарядни даст қўлга олди ва шу зоҳоти тўп казенниийга жойлади.

— Мана шуни сиз ҳам такрорланг, — шеригига тушунтирди у.

Қизғин хизмат кунлари ўтган сари Тожибойнинг маҳорати орта борди. Ниҳоят унга аълочилик нишони топширилди.

Ўтган кунлар ҳақидаги ҳаёлларни кўз олдидан ўтказаркан, кимдир унинг енгидан тортаётганлигини ҳам пайқамасди. Сўнг ўзига келиб, ёнига қараса, табассум билан боқаётган дўсти Иванни кўрди. У «Суратингни аълочилар сафига илиб қўйишга командир буйруқ берди» деди ўртоғининг қулоғига шивирлаб. Шу билан бирга уйидан хат олганлигини маълум қилди. Иван ота-онасига Тожибой ҳақида ёзибди. Улар ўзбек йигитини Молдавияга меҳмонга чақиришипти.

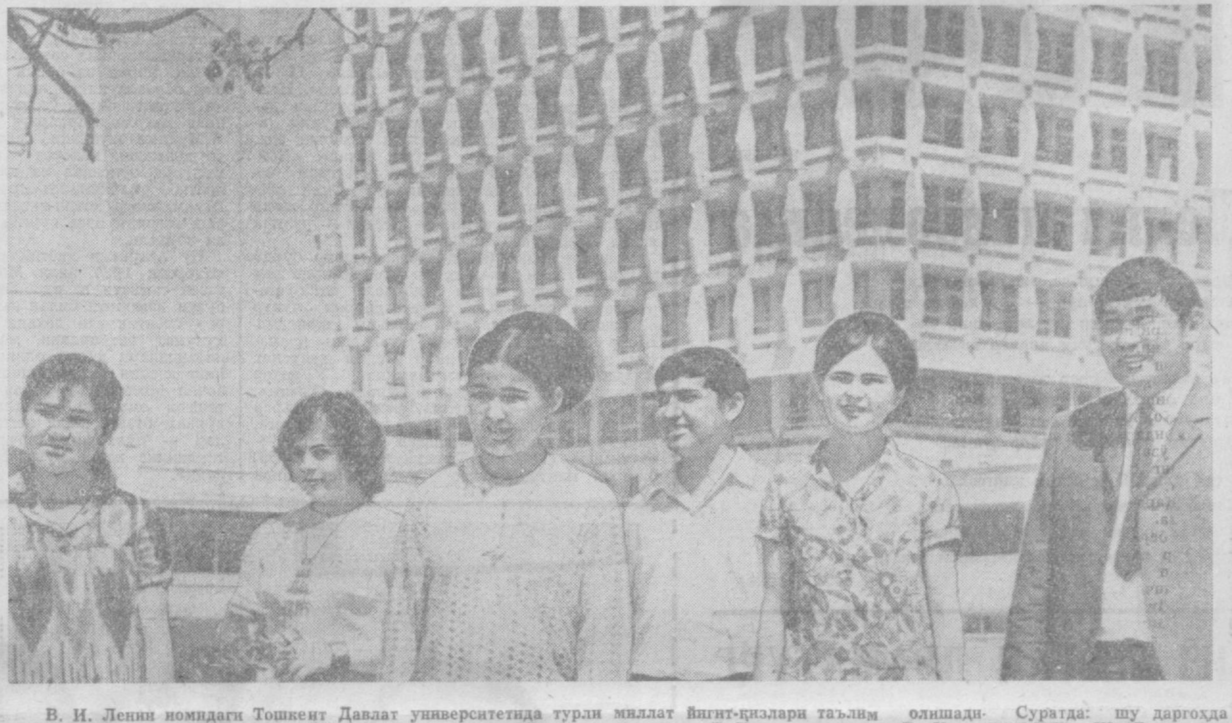

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида турли миллат йигит-қизлари таълим олишади. Суратда: шу даргоҳда ўқиётган студентлардан (чапдан) ўзбек Д. Исломова, рус Э. Феринггер, қозоқ З. Ишманова, тожик Д. Хошимов, ўзбек Ш. Раззоқова, қирғиз А. Колкешовлар.

Н. ТЎРАЕВ фотоси.

КОММУНИСТИК ПАРТИЯ, СОВЕТ ХАЛҚИ СССР ТАШКИЛ ЭТИЛГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА ТАЙЁРЛАНАР ЭКАН, БОСИБ ЎТИЛГАН ҚАҲРАМОНОНА ҒАЛАБА ВА ЗАФАРЛАР ЙЎЛИГА ҚОНУНИЙ ИФТИХОР ТУЙҒУЛАРИ БИЛАН НАЗАР СОЛАДИЛАР. СОВЕТ ИТТИФОҚИ ШОНЛИ ЮБИЛЕЙНИ ҲАЁТНИНГ БАРЧА СОҲАЛАРИДА БУЮК МУВАФФАҚИЯТЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛМОҚДА. БАРЧА МИЛЛАТ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИГИ АНА ШУ МУВАФФАҚИЯТЛАРНИ ҚЎЛГА КИРИТИШДА ЖУДА КАТТА РОЛЬ ЎЙНАДИ.

(КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қароридан).

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ «Ташсельмаш» заводида турли миллат вакилларини учратиш мумкин. Жумладан, 2-механика цехининг Анвар Абдураззоқов бошлиқ бригада аъзоларини олиб кўрайлик. Бирнеча кишидан иборат коллективда ўзбек, рус, корейс, татар йигитлари ёнма-ён туриб меҳнат қилишмоқда. Суратда: (ўнгдан) А. Абдураззоқов, И. Гресь, Х. Бахтиёров, В. Ли ўртоқларни кўриб турибсиз.

О. Мальцев фотоси.

СТУДЕНТЛАР ХИЁБОНИ

Бу паркка келувчи киши ўзини баайни барча иттифоқдош республикаларнинг дарахтзорлари, парклари ва боғларида юргандек ҳис қилади. У бу ерда Россия ва Грузияда, Молдавия ва Қозоғистонда, Украина ва Латвияда ўсадиган дарахтлар ва буталарни кўради. Бўлғуси мутахассислар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига Ўзбекистон пойтахтининг олий мактаблари шаҳарчасида барпо этилган студентлар парки мана шунақа бўлади. Кўк дарахтзорлар коллекцияси Қорақамиш ариғи соҳили бўйлаб бир ярим километрга чўзилади ва олимпиада шаҳарчасининг территориясини ўз ичига олади.

Парк зонасида хилма-хил спорт иншоотлари қурилади. Ариқнинг кенг ва чуқур ўзанига тўғон қурилиб кўл вужудга келтирилади.

Парк қоқ қуруқ ерда бунёд этилмоқда. Студентлар дўнгликларни текислаб, чуқурликларни тўлдирдилар, ариқ чиқарадилар ва салкам юз минг туп дарахт ва бута кўчатлари ўтқаздилар. Кўп хил кўчатларни мамлакатимиздаги турли олий мактабларнинг талабалари бу ерга ҳадя қилиб юбордилар.

(ЎзТАГ).

ҚИРҚ МИЛЛАТ — БИР ОИЛА

А. АБДУРАҲМОНОВ,
Ўзбекистон КП Олмалиқ шаҳар комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири

Олмалиқ пойдеворига биринчи ғишт қўйилганига ҳали йигирма йил ҳам бўлгани йўқ. Тарихан шу қисқа муддат ичида шаҳар донги оламга таралди.

Шаҳримиз саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида ҳозир қирққа яқин миллат вакиллари қулни-қўлга бериб, бир, ота, бир она фарзандларидек иноқ меҳнат қилмоқдалар. Улар ғайрати билан тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили плани анча ошириб бажарилди. 1972 йилнинг биринчи квартали топшириғи ҳам муваффақиятли адо этилди.

Коллективлар ўртасида ўзаро ўртоқлик, дўстлик кайфиятларининг яратилаётганлиги, меҳнатга коммунистик муносабат ҳиссининг шаклланаётганлиги, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш юзасидан бошланган мусобақанинг зўр қудрат билан қанот қоқаётганлиги туфайли мана шундай қувончли ютуқлар қўлга киритилмоқда. Корхоналаримизда йил сайин янги-янги ташаббуслар туғилмоқда, илғор тажрибалар кенг оммалаштирилмоқда.

Металлургларимиз тажрибасидан баҳраманд бўлаётган чет эллик мутахассислар ҳозир оз эмас. Ўтган йили Куба, Вьетнам, Жазоир, Ҳиндистон, Болгария каби мамлакатлардан кўплаб мутахассислар келиб, кон-металлургия комбинати коллективининг бой тажрибасини ўрганиб кетдилар. Бундан ташқари, комбинат коллективи Германия Демократик Республикасидаги «Монофельд» комбинати билан бевосита илмий-техника ҳамкорлиги алоқаларини ўрнатган. Ўтган йили ГДРнинг иккита делегацияси Олмалиқда меҳмон бўлди. Айни пайтда олмалиқлик металлурглар ҳам дўст немис диёрида улар эришаётган муваффақиятлар билан танишиб қайтдилар. Дўстлик ва қардошлик туфайли туғилаётган илғор тажрибаларни қўлланиш ва кенг оммалаштириш имкони туғилмоқда.

Дўстликнинг қудратли кучи нималарга қодир эканлигини биз шаҳримиз қурилиши тарихида неча бор ҳис этганмиз. Шу боисдан ҳам шаҳар партия комитети бюро йиғилишларида жойларда интернационал тарбиянинг қандай йўлга қўйилганлигини мунтазам равишда муҳокама этилмоқда. Бюро йиғилишларининг бирида 3-, 7-, 18-мактаблар партия ташкилотларининг ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш соҳасида олиб бораётган ишлари муҳокама қилинди. Бу соҳада қўлга киритилаётган ютуқлар ва ҳали бажарилиши лозим бўлган вазифалар алоҳида таъкидланди. Шундан сўнг шаҳар партия комитетининг ташаббуси билан «Ўқувчиларни интернационал руҳда тарбиялашда бошланғич партия ташкилотининг роли» деган темада семинар ўтказилди. Семинар ишида мактаблар, ўрта ва махсус билим юртлари бошланғич партия ташкилотлари секретарлари қатнашиб, ўзаро тажриба алмашишди.

Интернационал тарбияни талаблар даражасида ташкил этишда металлурглар маданият саройи ҳам алоҳида роль ўйнамоқда. Маданият саройи заллари кечқурун ҳамшаҳарларимиз билан гавжум бўлади. Кейинги пайтларда бу ерда СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллиги олдидан қардош республикалар бадиий ҳаваскорлик ансамблларининг чиқишлари уюштирилди. Грузия, Арманистон, Озарбайжон республикалари халқ ансамбллари иштирокида уюштирилган кечалар айниқса мароқли ўтди. Бундан ташқари «Она-Ватан, туғилган кунинг билан!» деган мавзуда ҳам тўрт марта адабий-тематик кеча ташкил этилди. Бу тадбирлар халқлар дўстлигини тараннум этишда ўзига хос бир шакл сифатида хизмат қилмоқда.

СССРнинг 50 йиллиги муносабати билан биз лекция пропагандасини ҳам жонлантириб юбордик. Шаҳар «Билим» жамияти атрофида мингдан ортиқ штатсиз лекторлар тўпланган. Улар кучи билан ўтган йили турли мавзуларда 6130 та лекция ўқилди. Шу йилнинг ўтган ойларида эса саноат корхоналари ва қурилиш майдонларида Совет ҳокимияти йилларида халқимиз қўлга киритган муваффақиятларни мадҳ этувчи 800 га яқин лекция ва суҳбат ўтказилди. Ҳ. Юсупов, Н. Кузнецова, М. Тен каби моҳир лекторларимизнинг суҳбатлари ҳаммага манзур бўлмоқда. Суҳбат ва лекциялар давомида тўққизинчи беш йилликда шаҳар меҳнаткашлари олдида турган улкан вазифалар алоҳида таъкидланмоқда ва ишчилар эътибори мана шу илҳомбахш вазифаларни бажаришга қаратилмоқда.

КИШИ — КИШИГА ДЎСТ, ЎРТОҚ, БИРОДАР

✦ Областимиз меҳнаткашлари Иваново, Минск ва Чимкент области меҳнаткашлари билан кўп йиллардан буён дўстона мусобақалашиб келмоқдалар. Бир-бирларига делегациялар юбориш, ўзаро тажриба ўрганиш ва ўргатиш, — мусобақадош областларнинг яхши анъанаси бўлиб қолди.

✦ Тошкент области ва Болгария Халқ Республикасининг Хасково округи меҳнаткашлари ўртасидаги дўстлик алоқалари тобора мустаҳкамланмоқда. Ўтган йили областимиздан Болгарияга туристик группа ва меҳнаткашлар делегациялари составида 600 га яқин киши бориб келди.

✦ Кейинги уч йил ичида область ЗАГСлари 25 мингга яқин интернационал никоҳ қайд қилди.

✦ Областимизда 7 тилда газета, чиқади, мактабларда ўқиш 8 тилда, радио ва телевидение эшиттиришлари 6 тилда олиб борилади.

✦ Сўнгги уч йил ичида областда пролетар интернационализми ва СССР халқлари дўстлиги темасида 27 мингдан ортиқ лекция ўқилди, 17 та илмий-назарий конференция, 618 та тематик кечалар ўтказилди.

✦ Уч йил мобайнида Совет Иттифоқи Республикалари бўйлаб уюштирилган саёҳатларда областимиздан 90 минг киши иштирок этди. 3 мингдан ортиқ киши эса хорижий мамлакатларга бориб келди.

КОМИЛ ЯШИН 60 ЁШДА

ЯШИН

Ленин мавзолейида

Мангу кўз юмсанг-да, меҳрибон ота,
Жаҳонга қутлуғ нур — шуълангни тўкиб,
Қип-қизил юзидан сен аста ўпиб —
Кетган байроқ доим порлар албатта!

Таълимингдан башар зеҳнига оққан
Кимнё фикрлар ҳаётдек сўнмас!
Мазлумлар кўксига сен ўзинг таққан,
Озодлик гулига ҳеч ғубор қўнмас!

Ўлим ўпқонидан олтин қирғоққа
Башарни чиқарган улуғ инсон сен!
Капитал бўғуви қийнаган Шарққа
Еруғ йўл кўрсатган чин қаҳрамон сен!

1926. МОСКВА.

АДАБИЁТИМИЗ БАЙРОҚДОРИ

Яшин ўзбек совет адабиётининг кекса авлодига мансуб, серқирра ва ноёб талант эгалари қаторида турувчи санъаткорларимиздандир.

Бугун халқимиз Комил Яшиннинг табаррук олтмиш ёшга тўлган кунини нишонламоқда. Бу йилларда Яшин шоир, драматург, сценарист, либреттист, адабиётшунос, публицист сифатида кенг танилди. У маданиятимиз соҳасидаги улкан хизматлари эвазига Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Давлат мукофоти лауреати, республика Фанлар Академиясининг академиги деган юксак шарафларга муяссар бўлди.

Ёзувчининг болалиги ўнинчи йилларнинг социал-ижтимоий зиддиятлар авж олган дамларида, жаҳон муҳорибасининг даҳшатли ҳамда қақшатувчи ўкриги меҳнаткаш халқ қалбини ларзага келтирган йилларда ўтди. У олти ёшидан қўҳна диний мактабга кириб ўқиди, оғир шароитларда хат-савод чиқарди.

Октябрь шарофати билан унинг ёшлиги меҳнат аҳли фарзандлари қатори завол кўрмади: давр руҳидан мадад олиб, 1921 йилдан Андижондаги рус мактабида таълим олди. Янги замонага муносиб хизмат этиш уни ўн тўрт ёшидаёқ комсомол сафига етаклади. У 1925—1928 йилларда социалистик революция бешиги Ленинградда таҳсил кўрди, давр талабларига жавобан халққа билим, маърифат улашишда фаол қатнашиб, ўқитувчилик қилди.

Яшин шеърлари 1925 йилдан бошлаб матбуот саҳифаларида кўринаборди, у бир неча шеърий китоблар ҳадя этди: «Қуёш» (1930), «Кураш» (1931), «Комсомол» (1933). Номлариёқ даврнинг драматик мазмунидан дарак берувчи бу тўпламлардаги шеърлар ҳақиқатан ҳам шундай моҳиятга молик эди. «Ленин мавзолейида», «Олтин чечак», «Ҳой, келинчак», «Ҳой, синглим!», «Ичкари чечакларига», «Қўшни хотинга», «Очил қизча!», «Қумрининг ҳасрати» — булар шоир шеърларининг драматик — кескин руҳини яққол кўрсатувчи номлардир.

У илк ижодий босқичидагина шоир бўлиб қолмади. Яшин ундан кейин ҳам, ҳозирда ҳам тўла маънодаги, киши қалбидаги ўсиш-ўзгаришларни, ранго-ранг ҳис-туйғуларни чуқур ва нозик идрок этадиган чинакам шоирдир. Шоир бўлганда ҳам том маънодаги драматик шоирдир. Бунга икки муҳим ҳусусият жиҳатидан амин бўлиш мумкин. У қатор эпик-драматик асарларни («Бўрон», «Ҳамза», «Улуғ канал», «Дилором» кабилар) шеърий усулда ижод этди. Партия ва ҳукуматимизга, улуғ рус халқига йўлланган «Пахтамиз — бахтимиз» (1963), «Ташаккурнома» (1968) шеърий мактубларнинг авторларидан бири ҳам Яшин бўлди. Шунингдек, шеър-қўшиқ аралашмаган унинг бирорта пьесаси йўқ.

Лекин, Яшин ижоди халқимиз маданияти тарихида ўтмишда узоқ анъанага эга бўлмаган янги ва қийин соҳа — драматургия жанрини, театр санъатини тараққий эттиришда беназир ўринга эга. Бу ҳол Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий адабиётимизни етим қолдириб кетгандан кейинги йиллар учун ниҳоятда характерлидир. Яшин ҳаёт, давр талабига кўра, устози Ҳамза билан учрашиш, унга эргашиш, унинг традицияларини ижодий камол топдириш негизида забардаст драматург, отахон санъаткор бўлиб етишди. У саҳнага бўлган меҳрини дастлаб йигирманчи йилларда яратган «Кар қулоқ» (1926), «Тенг тенги билан» (1927), «Лолахон» (1927) каби кичик саҳна асарларида кўрсатди. Унинг дастлабки ижодида босмачиларга қарши кураш мотивлари ифодаланган. «Икки коммунист» (1928) драмаси ғоят характерли бўлиб, бу асар авторнинг катта драматик талант соҳиби эканлигини намойиш этди.

Ўттизинчи йилларга келиб Яшин драматургиямизда пешқадам санъаткор ва ажойиб асарлар муаллифи бўлиб шуҳрат қозонди. Унинг янги ҳаёт мавзуларидаги «Ёндирамиз» (1931), «Тор-мор» («Икки коммунист»нинг янги варианти, 1934), «Гулсара» (М. Муҳамедов билан ҳамкорликда, 1933—36), «Номус ва муҳаббат» (1935), «Нурхон» (1939—40), «Ҳамза» (А. Умарий билан биргаликда, 1939—40) пьесалари муҳим ҳаётий материалларнинг санъаткорона ёритилиши, кучли, йирик ва ёрқин характерлари, ижобий образларининг индивидуал ва умумлашма моҳияти билан ўзбек совет драматургиясининг фахрли асарларига айланди.

Муҳими шундаки, санъаткор ўз асарларида драматик маҳорат кўрсатиб, ниҳоятда халқчил, оригинал ва ҳаётий характерлар яратиб, уларнинг таъсирчан бўлишига эришди. Шу маънода хотин-қизлар озодлиги учун кураш ғоясини олға сурган «Гулсара» спектакли ибратли.

Бу асарнинг ҳаётий кучи, ундаги автор маҳорати 1937 йили Москвада бўлиб ўтган ўзбек санъати ва адабиёти декадасида янада бутун камолоти билан намоён бўлди. «Гулсара» спектаклини декада кунлари партия ва ҳукумат раҳбарлари, москвалик театр шинавандалари кўриб олқишлашди. «Ҳаракатнинг кескин ривожланиши, — деб ёзди «Рабочая Москва», — халқ ҳаёти билан тўлиб тошган оммавий саҳналари, постановканинг кўркам безаги, халқ негизида яратилган куйлар — буларнинг барчаси «Гулсара» спектаклининг катта муваффақиятини таъминлади».

Яшин Улуғ Ватан уруши ва ундан кейинги йилларда ватанпарварлик, гуманизм, халқлар дўстлиги ғоялари билан йўғрилган талай саҳна асарлари ижод этди. Жанг ва меҳнатдаги фидокор совет кишилари образлари акс этган «Ўлим босқинчиларга» (1942), «Офтобхон» (1944), «Генерал Раҳимов» (1949) драмалари шундай руҳдаги асарлар бўлади.

Шундай темалар, тарихий шахслар борки, уларни ҳаққоний, социалистик реализм эстетикаси талабларига жавоб берарли савияда акс эттириш фақат санъаткорнинг шахсий маҳоратинигина эмас, шу билан бирга бутун бир адабиёт савиясини, балоғатини белгилай олади. В. И. Ленин мавзуи ана шундай аҳамиятга моликдир. Бу вазифага ёзувчи чўнг муҳаббат билан киришди ва уни «Йўлчи юлдуз» (1957) драмасида ўрнига қўйди.

Адиб бу мавзуни ёритишда ўзининг поэзия ва драматургияда эришган тажриба ва ютуқлари, санъаткорлик маҳорати натижалари билангина чекланмади. Аввало, у, рус совет адабиётида М. Горький, В. Маяковский, Н. Погодин, А. Каплер, И. Попов ва бошқа адиблар номи билан боғлиқ шу соҳадаги ижодий анъаналардан ўрнак олди. баҳраманд бўлди. «Йўлчи юлдуз» бутун совет адабиёти ленинианасини бойитган санъат асари сифатида шуҳрат топди.

Ёзувчини том маънодаги миллий операмизнинг йўқлиги ўкинтирди ва у ўз халқи олдидаги бурчини чуқур ҳис этиб, бу ишга бутун иқтидори билан берилди. Натижада у, 1916 йилги миллий-озодлик ҳаракати мавзуида биринчи миллий операмиз «Бўрон» (1938) либреттосини ёзди. Ўшандан бери Яшин «Улуғ канал», «Гулсара», «Дилором», «Фарҳод ва Ширин», «Ҳамза», «Жамила» каби опера либреттоларини яратишда қатнашди. Унинг бу соҳадаги хизматлари 1950 йили «Гулсара» операси либреттоси автори сифатида Давлат мукофоти лауреати деган юксак мукофот билан муносиб тақдирланди.

Яшин — ажойиб адабий сценарист сифатида ҳам ғоят машҳур. Унинг иштирокида «Асал» (1939), «Ҳамза» (1961), «Генерал Раҳимов» (1969) каби халқимиз тақдирида муҳим из қолдирган давр воқеалари, кишилари акс этган сценарий-фильмлар пайдо бўлди.

Бир ёқдан мана шундай бой ижоди билан, иккинчи ёқдан узоқ йиллардан бери республика Ёзувчилар союзига бошчилик қилиб, ёш ижодкорларга мураббийлик, чин гражданлик бурчини партиявий эътиқод билан бажариш туфайли Яшин ёзувчиларимиз сардори, адабиётимиз байроқдори бўлиб келмоқда.

Б. ИМОМОВ,
филология фанлари доктори.

УСТОЗ

Комил Яшин устози Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий йўлини давом эттириб, ўзбек совет драматургиясини яратиш ва равнақ топтиришда беқиёс хизмат қилган ҳақиқий сўз санъаткоридир. У «Икки коммунист» асаридан тортиб «Йўлчи юлдуз» асаригача бўлган ижодий фаолиятида кўпгина ажойиб драма асарларини халққа тақдим қилди. Бугина эмас, Комил Яшин опера ва кино санъатимизга ҳам улкан ҳисса қўшди.

Мана шундан ҳам кўриниб турибдики, бу асарлар бевосита актёрлар ижодига боғлиқ. Етук ва машҳур санъаткорларимиз драматург яратган образлар ролини ижро этиш орқали маҳоратларини оширганлар.

Демак, Комил Яшин драматург ва шоирлар устози бўлибгина қолмай, театр ва кино санъаткорларимизнинг устози ҳамдир. Кўпларнинг ҳақиқий артист, ҳақиқий санъаткор бўлишига хизмати сингган устоз юбилейи бизнинг ҳам шодлик ва қувончимиздир.

Устозни 60 ёши ва Ленин ордени мукофоти билан табриклар эканмиз, сиҳат-саломатлик, узоқ умр, бахт-саодат тилаймиз.

Наби РАҲИМОВ,
СССР халқ артисти.

ТАБРИКЛАР

Қимматли Комил Нўъмонович! Юксак давлат мукофоти — Ленин ордени билан қизғин табриклаймиз. Яна бир бор чин юракдан сиҳат-саломатлик, катта бахт, ижодий қувончлар тилаймиз.

Сизни қучамиз.

СССР ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИ СЕКРЕТАРИАТИ.

Сизнинг мукофотланганингизни эшитиб беғоят хурсанд бўлдик, Комил ака, Ленин ордени билан халқларимизнинг улкан одами, катта ёзувчиси — Сизга ва Ҳалима опага саломатлик, узоқ йиллар бахтли ҳаёт тилайман.

Сизнинг ЧИНГИЗ АЙТМАТОВ.

Республикамизга қардош республикалардан ва хорижий мамлакатлардан меҳмонлар келиб туради. Яшин ана шундай қалам соҳибларини кутиб олмоқда. А. АБАЛЯН фотоси.

БИЗ СЕВГАН ДРАМАТУРГ

Унганман қипқизил шуъла
                    қўйнида,
Ғам-алам, қайғуга улфат
                    эмасман.
Бахт топдим шу ҳаёт
                    йўлида,
Жон борки, бу йўлдан нари
                    кетмасман.

Яшиннинг бу илк оташин мисралари ҳамон эсимда. Шоир шу йўлга кириб, шу йўлдан борди, етилди ва камол топди.

Бизнинг касбимиз — деҳқончилик. Лекин, бизга маънавий озиқ берадиган, меҳнатга руҳлантирадиган, қалбларимизни ҳис-туйғуларга тўлдирадиган адабиётга ва санъатга ишқибозмиз. Адабий асарларни ўқиб кузатиб борамиз. Саҳнамизнинг гули бўлган артистларимиз ижро этган энг яхши саҳна асарларини кўриб турамиз. Мен юбиляримиз талантли шоир, етакчи драматург Комил Яшиннинг «Икки коммунист», «Гулсара», «Нурхон», «Ҳамза», «Генерал Раҳимов», «Йўлчи юлдуз» сингари асарларини саҳнада кўп марта кўрганман. Драматургнинг маҳоратига қойил қолганман.

Комил Яшиннинг муборак 60 ёшга тўлганини чин кўнгилдан қутлаймиз, унга ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Ислом БЎРИХЎЖАЕВ,
Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг раиси.

АЗИЗИМ, ҚАДРДОНИМ

Яшин деганимизда адабиётимизнинг тарихий ўтмиши ва порлоқ келажагини кўз олдимизга келтирамиз. Яшин деганимизда, исёнкор, жанговар устозимиз ҳамда, Ҳамза деганимизда эса, унинг ижодий традицияларини давом эттирувчи, биринчи содиқ шогирди Яшин кўз олдимизга келади. Шунинг учун ҳам биз қадрдон дўстимизни, ўз ижодини Лола ва Арслон образларидан бошлаган, Улуғ Ленин образини моҳирона яратган, драматург Комил Яшинни чексиз ҳурмат қиламиз. Унинг шу улуғ айёмида қўлимизни кўксимизга қўйиб, чин юракдан соғлиқ, саломатлик истаймиз. Чақмоқ учқунлари ҳеч қачон ўчмасин. Бу нур адабиёт ва санъатимиз тарихини асрлар бўйи ёритиб турсин.

Янада истиқболинг порлайверсин, азизим, қадрдоним, Комил Яшин!

Зиннат ФАТҲУЛЛИН,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ФУТБОЛ

Олий лига командалари ўртасида Ворошиловграднинг «Заря» командаси ҳамон пешқадам. Бу коллектив Москвада «Локомотив» билан 0:0 ҳисобида дуранг ўйнагач, 7 очко олди. «Зенит», ЦСКА, «ДИНАМО» (Киев) пешқадамдан бир очко орқада бормоқда.

РСФСР у зонасида қатнашувчи Ўзбекистон командалари биринчи ўйинларни ўтказишди. «Автомобилист» (Термиз) — «Корд» (Балаково) — 2:0, «Нефтяник» (Фарғона) — «Сура» (Пенза) — 1:1, «Янгиер» — «Рубин» (Қозон) — 1:1.

ВЕЛОСИПЕД ПОЙГАСИ

Областимиз йўллари бўйлаб СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган велопойга тугади. Пойгачилар 800 километр масофани босиб ўтиб, Чирчиқда маррага келдилар. Область ижроия комитетининг мукофоти ғолиб Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати командасига топширилди. Иккинчи ўринни олмалиқликлар, учинчи ўринни Ангрен спортчилари эгалладилар. Шахсий ҳисобда латвиялик мастер Н. Шевелёв пойга ғолиби бўлди.

БАСКЕТБОЛ

Олимпиада чемпионлари АҚШ командаси билан Европа чемпионлари — Совет баскетболчилари ўртасида Москвада бўлган учрашув 100:83 ҳисобида ватандошларимиз фойдасига ҳал бўлди. СССР клублари командасига армиячи Алижон Жармуҳамедов энг кўп очко (26) келтирди.

КАТТА ИМТИҲОН ОЛДИДАН

Бу йилги футбол мавсуми халқаро мусобақаларга бой йилдир. Совет терма командаси финал бўсағасида турган Европа чемпионати яқинлашмоқда. Финал поғонасидан деярли ҳатлаб ўтилган олимпиада ўйинлари ҳам олдинда турибди. Жаҳон чемпионатининг дастлабки саралаш ўйинлари ҳам орзиқиб кутилмоқда. Журналистлар ибораси билан айтганда кичик жаҳон чемпионати ҳисобланган Бразилиядаги бўлажак турнир футбол оламида катта воқеалардан бири бўлади.

Бир команда учун бир мавсумда бундай йирик мусобақаларда иштирок этиш бу албатта катта меҳнат ва кучни талаб этади.

СССР терма командаси бу мусобақаларга пухта тараддуд кўряпти. Болгария ва Перу командалари билан бўлган дастлабки экспериментал характердаги учрашув командамиз ҳамон изланишда эканлигини кўрсатди. СССР терма командасининг янги катта тренери Александр Пономарёв ўтган йилнинг охирида командани қабул қилиб олгандан кейин олимпиада терма командасидаги икки йиллик тажрибасидан воз кеча олмади, ўзи ҳар томонлама синовдан ўтказган ва умид туғдирган футболчиларни миллий терма командага таклиф этди.

Александр Пономарёв ва унинг ёрдамчиси Николай Гуляев Софияда Болгария миллий терма командаси билан бўлган учрашув олдидан терма команданинг дастлабки йиғилишига 30 га яқин футболчини жалб этди. Софияда бўлган ўйиндан кейин Гуляев шундай деб тан олишга мажбур бўлди: «Ҳозирча асосий составга эга эмасмиз, бизда иккита состав бор...»

Тренерлар Софияда «янги тўлқиндаги» бир неча ўйинчиларни синаб кўрдилар. Булар киевлик Матвиенко, ереванлик Иштоян, тбилисилик Гуцаев ва Москванинг динамочиси Кожемякиндир. Перу билан бўлган Киевдаги учрашувга Москванинг «Спартак» командасидан Абрамов, киевлик Фоменко ва Трошкин, ЦСКАдан Копейкин ва Львовнинг «Карпати» командасидан Козинкевичлар ҳам жалб этилди. Бу футболчилар Пономарёв раҳбарлигида олимпиада терма командасида иштирок этиб, СССР футболчиларига олимпиада финалида иштирок этиш ҳуқуқини олиб берган ўйинчилардир. Уларнинг миллий терма командада пайдо бўлиши қанчалик адолатли ёки адолатсиз эканлигини уларнинг биринчи ўйинига қараб туриб хулоса чиқариш қийин. Лекин катта тажрибали ва синовдан муваффақиятли ўтган футболчилар сафида ёшларни кўриш қувончлидир. Дарвозабонлар Рудаков билан Банников, ҳимоячилар Дзодзуашвили, Хурцилава, Капличний, Истомин ва бошқаларни таърифлаб ўтирмасак ҳам бўлади. Ҳозирча терма команда сафида унинг ветерани ва капитани Шестернёв кўринмайди. Бу футболчининг тиззаси операция бўлгандан кейин эндиликда соғайиб машғулотларни бошлаб юборди. Унинг терма командага қайтиши ўзига ва яқин келажакка боғлиқ.

Баҳорда команданинг ўрта ва ҳужум чизиғи бир қарашда яхши таассурот қолдирмади. Ҳозирча бу линияда барқарор составга эришилгани йўқ. Москванинг динамочилари Кубок эгалари кубоги мусобақаларида банд бўлганликлари сабабли ярим ҳимояда Долматов, ҳужумда Еврюжьхин терма командада қатнашмаётир. СССР терма командасининг моҳир ҳужумчиларидан бири бўлган киевлик Бишовец узоқ бетоблиги туфайли командадан ўз ўрнини ололмаётир. Ярим ҳимояда Мунтян билан Колотовларгина барқарор ўйнамоқдалар. Ҳужумда ўз ўрнини муқим топган ўйинчиларга эга эмасмиз. Эҳтимол шунинг учун ҳам чемпионатнинг дастлабки ўйинларида яхши ўйнаган Бокунинг «Нефтчи» командаси ҳужумчиси Банишевскийни яна тренерлар терма командага жалб этишгандир.

Аҳвол шундай экан тренерлар қайси йўлни танлаб олишаркин? Шу бугуннинг нафаси билан яшаётган ва ҳозирда яхши спорт формасида бўлган футболчиларни афзал кўришармикин ёки аввалда синаб кўрилган ва бир-бирини бирмунча тушуниб қолган составни сақлаб қолармиканлар? Биринчи йўл бир қарашда устун кўринади. Аммо, тренерлар бу йўлдан бориб командасиз, аниқроғи уюшган ансамблсиз қолишни яхши тушунадилар. Иккинчи йўл анча мукаммалроқ ва ишончлироқдир.

Югославия терма командаси билан бўладиган иккита ўйин муҳим аҳамиятга эгадир. Мана шу икки баҳс Европа чемпионати финалига йўлланма беради. Маълумки, иккала рақиб финал олди тўсиқлардан ўтишга ўрганиб қолишган. Совет терма командаси учун бу учрашувлар танлаб олинган методнинг ва команда тайёргарлигининг тўғрилигини синаб кўришга имкон беради, матч натижаси эса келажакда танлаб олинадиган стратегияни аниқлаб беради.

Югославия тренерлари совет командасини анчадан бери кузатиб бормоқдалар. Улар Софияда Болгария терма командаси билан бўлган учрашувни кўриш имкониятини қўлдан бермадилар. Югославия терма командасининг катта тренери Вуядин Бошковнинг совет терма командаси биринчи матчи ҳақидаги фикрларини эшитиш фойдадан ҳоли бўлмаса керак. Бошков фикрича СССР терма командаси бу ўйинда ўзининг барча имкониятларини оча олмади, лекин шунга қарамай у ўз шахсий тактикаси, ўз ўйин услубини кўрсата олди. Бошков айниқса Колотов ўйинини алоҳида таъкидлади. Гарчанд бу футболчи ўтган йилги ўзининг яхши спорт формасидан ҳали анча узоқдадир. Тренерлар ҳимоячи Хурцилава ва Федотовнинг уддабурро ҳаракатларини эътибор, билан кузатишди. Шунингдек совет командасининг голкипери Рудаков ҳам Бошковда яхши таассурот қолдирди.

Ҳозирда Пономарёв билан Гуляев қандай проблемалар устида бош қотиришмоқда? Улар барча терма командаларнинг ҳамма тренерларини ҳаяжонга солган ва ўйлантирган масалалар устида бош қотирмоқдалар. Бундай бўлиши табиий албатта. Футболчиларни халқаро матчларга қандай қилиб пухта тараддуд кўриши, тайёргарлик давомида мамлакат чемпионати мусобақаларида қатнашаётган илғор клубларни танг аҳволга солиб қўймаслик ҳақида ўйлаш керак. Европа чемпионати ва олимпиада ўйинлари йилида бундай масалани ҳар қандай ақлли электрон—ҳисоблаш машинаси ҳам ечиб бера олмаса керак.

Бир сўз билан айтганда бу йил терма командани жиддий синов кутмоқда. Футбол ишқибозлари командамиз бу синовдан муваффақиятли ўтади ва мухлислар ишончини оқлайди деган умиддалар.

В. БЕРЕЗОВСКИЙ,
(АПН).

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатувлар программаси. 17.00 — ЁЗУВЧИ КОМИЛ ЯШИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ЮБИЛЕЙ КЕЧАСИ (Алишер Навоий номли ўзбек Давлат Академик Катта опера ва балет театридан олиб кўрсатилади). 20.00 — «Ахборот» информацион программаси (рус тилида).

Ўзбек тилида: 20.00 — Миллионлар ленинча университети. «Меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланиш», (кўрсатувни иқтисод фанлари кандидати Рустам Шодиев олиб боради). 20.45 — «Гаровга тикилган ҳаёт» (кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 6-серияси). 21.40 — «Ахборот» информацион программаси. 22.30 — «Бўстон» (телевизион журнал, ўзбек тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

ЎҚУВ ПРОГРАММАСИ

20.00 — Эстетика асослари. 8—10 синфлар. Ҳозирги замон буржуа реакцион санъатининг танқиди (ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.40 — Байрам олди рекламаси. 20.55 — «Етуклик аттестати» (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IV да Бой ила хизматчи, 27/IV да Табассум ўғрилари.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/IV да Тошболта ошиқ, 27/IV да Менинг жаннатим.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ОЗАРБАЙЖОН ССР ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (кеч соат 7 яримда; шанба ва якшанба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

КИНО

Мажбурий ота — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Омадли жентльменлар — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Дайди (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Генерал учун тузоқ — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Гувоҳ йўқолди — «СПУТНИК», «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қора тоғ (жуфт соатларда), Май юлдузлари (тоқ соатларда); — «ДРУЖБА».

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Маъсул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786 Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30259 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р—02397. ИНДЕКС 64697. 1737.